

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi-részt illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések hirdetemények intézendők.

Felölös szerkesztő és kiadó:

id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETESI ÁR:

Félsz évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilttéri közlményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Plebános fogadás.

Csongrád kath. népe mohó érdeklődéssel várta azt a napot, midőn kinevezett új főpásztora állását elfoglalja.

Kíváncsiság töltött el mindenkit azon személy iránt, kinek atyai gondozásaira Csongrád 22 ezer lelket számláló katolikus közönsége bízott.

Városunk hitbuzgó katolikusossága nemcsak rokonszenvezett, de szeretettel csüggött eddigi főpásztorain s így érthető az a kíváncsiság, melylyel új főpapját várta.

Végre eljött az idő, midőn személyében megismerhette azt a főpapot, ki hivatalba lép Csongrád kath. népét a valláserkölciség útjain vezetni és nevelni.

Midőn Porubszky József pápai kamarás, apát-plebánosunkat körünkben üdvözölhetjük, atyai működéséhez a legjobb sikert, hosszú életet és megelégedést kívánunk.

Fogadtatási készülődés.

Mikor biztos tudomást szerzett előjáróságunk, hogy kinevezett főpásztorunk f. hó 21-én a délutáni vonattal körünkbe érkezik, hogy új állását elfoglalja, nyomban körivet

bocsátott ki, hogy az előjáróság tagjai tudomást vehessenek s az ünnepélyes fogadtatáson részt vehessenek. A főtemplom tornyából már a kora reggeli órákban nemzeti színű lobogók hirdették, hogy Csongrád kath. egyházának ünnepe van. A déli órákban azonban már egy Pápai zászló is lengett főtemplomunk tornyán. A községháza és a keresztény jellegű intézetek szintén kitűzték a nemzeti színű zászlókat helyiségeikre.

A parokhia épület főbejáratát nemzeti színű draperiák díszítették s a homlokzaton az egyházi jelvény alatt a következő felirat volt olvasható: „Aldás kíséren minden utadon.“

A fogadtatás.

Sohlya Gyula főjegyző vezetésével küldöttség ment az érkező főpásztor fogadására. Főpásztorunk kedvesen fogadott a főpásztorunk pályaudvaron. Pályaudvarunkban Sohlya Gyula fogadta rövid, lendületes szavakkal, melyre az új főpásztor szép szavakban válaszolva, kijelentette, hogy a csongrádi plebánosság elnyerése érdekében nem tett lépéseket s csupán Püspöke óhajának tett eleget, amikor az állás elnyerése végett beadta kérvényét. Mikor kocsiba szállt, bemutatva a népnek a mellette helyet foglaló urnót: „Kedves édes anyám.“

A bandérium.

Mintegy 15 tagú lovasbandérium nyitotta meg a menetet, mely után három négyesfogat haladt, mintegy harmincz kocsi kísérvé. A főtemplomhoz érve első útja a templomba vezetett az új főpásztornak, mely zsufolásig megtelt hallgatósággal.

A tisztelgések.

Istentisztelet után a templomból kilépve a fehér ruhás feányok, haladtak elől, majd a helybeli papság, a különféle szent társulatok tagjai s az előjáróság tagjaival a főpásztor, ki új otthonába érve, a tisztelgőket fogadta. Elsőként a községi előjáróság tisztelgett új főpásztorunk előtt. Ezután egy nagyszámú izr. küldöttség ment a főpásztor elé, mely után a „Szt. Szive Társulat“, a „Rózsafüzér Társulat“ stb. szent társulatok jelentek meg testületileg. Az állami polgári fiu iskola tanári testülete, majd pedig az állami elemi iskolák tantestülete, az Ipartestület elnöksége s még számosan tisztelgették új főpásztorunknál.

A beszédvárás.

A plebános fogadásra összesereglett mintegy 3000 főnyi közönség, nagyobbára nők, a tisztelgők elvonulása után sem akartak eloszlani, mivel azt hitték, hogy az új főpásztor szólni fog hűveikhez. Mivel azonban a főpásztort kimerítették az ut fáradalmi, ma, vasárnap tartja szent beszédét főtemplomunkban.

A „TISZAVIDÉK“ EREDETI TÁRCZÁJA.

(Folytatás.)

A gyik.

Első családba tartoznak a rövid nyelvűek. Ilyen formák lehetnek az emberek közt azok, akiknek a nyelvük sohase ér el oda, ahova sokszor jó volna, ha elérne, de csak otthon merik eldörmögni magukban, amit kimondani nem mernek. A második családba tartoznak a féreg nyelvűek. Ezekkel egy kategóriába tartoznak azok az emberek, akik nyelvüket nem tudják másra használni, mint arra, hogy mások becsületébe furakodjanak, mint a kukacok a husba, amely sokszor nem is magától romlik meg, hanem éppen a kukacok által. A harmadik családba tartoznak a hasadt nyelvűek, melyeknek nyelvük két ágra szakad. Az emberek között is vannak ilyen kétnyelvűek, azok t. i., akik hol így, hol amugy beszélnek, a szerint, a mint pillanatnyi érdekek kívánja; tehát hol a jobbik, hol a gonoszabbik nyelvüket veszik elő. Másként ezeket „kivel-embereknek“ is nevezik azért, mert a szerint szól a nótájuk, a „kivel“ beszélnek. Végre a negyedik családba a vastag nyelvűek családjába tartoznak azok, akik vastag gorombasággal is megmondják az igazat. Ezek önmagukban véve rendszeren több

bet érő emberek, mint a sima nyelvűek gondolkodnak. De sokszor vastag gorombaságaikkal csak ártanak a legjobb ügynek is.

Azonban ezzel a négy családdal nincs teljesen befejezve az osztályozás. Tehát kiegészítem. Van még a gyiknek egy fajtája, mely a négy család egyikébe sem sorozható, mert nyelve egyáltalán nincs is. Ez a „torok gyik“. Ez igen kártékony, de kártékony voltát az orvosok nem hiszik.

Általában igen ártatlan állatkák a gyikok, nem vétnek senkinek; olyan pipógya természetűek, mint sokan a mi fejünk körül, hogy azoktól a nyakunkra ülhet minden gyülevész nép, oláh, tót stb. itt a magunk országában, mert hát nem akarnak ártani senkinek . . . magunkon kívül.

Vannak azonban mérges gyikok is Észak-Amerikában, az ugynevezett „helodarmák“. Ezeket nem ajánlanám, hogy beimportálják hozzánk is, ugyanis vannak itt elegendő, akik bennünket marnak.

Vannak a gyikok közt tarajosak is. Kontyosok azonban nincsenek; ezek inkább a „kigyók“ közt találhatók.

Vannak ismét olyan gyikok is, az ugynevezett „chameleonok“, melyek színeiket változtatják, mint azok az emberek, akik hol ilyen, hol amolyan színt vallanak. Ezek a gyikoknak nem szép fajtái.

De még olyan gyikok is vannak, amelyek borszerű szárnyakkal vannak ellátva.

Ezek bizonyos távolra repülni tudnak. De a szárnyuk hamar lepottyantja őket, mint a fűzfa-poétát a pegazus, mikor nagyon akarja erőltetni.

Különös, hogy ez ellen az ártatlan állatka ellen egész seregeket fegyvereznek fel a hatalmasságok. Ott van a bakáknál az a tömördek sok „gyikleső.“

A gyikok közönségesen rovarokkal táplálkoznak s így igen sok hasznot tesznek a kártékony férgek fogyasztása által. De akkor tennének még csak sok hasznot, ha az emberek koponyájából is irtani tudták azt a sok „csudabogarat“, amelyek sokszor „gondolat“-nak csufolva születnek.

Nevezetes dolog még a gyikoknál, hogy a fogaik nem úgy vannak beleékelődve, mint más állatoknál, hanem rá vannak növe s egygyé forrva az állkapocscsal. Náluk e szerint foghuzásnak nincs helye. Ők tehát sok kellemetlenségtől meg vannak kímélve, aminek az ember ki van téve. Nemcsak nem huzatnak fogat — még kokain alkalmazásával sem — hanem mentek még azoktól a szolgálatok teljesítésétől is, amelyeket az emberek olyan szívesen tesznek, mintha a „fogukat huznák.“

Hanem már ezt a tárczát magam is csak ennyi szíveséggel folytatnám tovább.

(Folyt. köv.)

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Márczius 15-ike ünneplése. Mint minden évben, úgy a jelen évforduló alkalmával is országsszerte ünnepelték a nagy évfordulót 1848 márczius 15-ét, mint a szabadság proklamálásának napját. Összejöttek a mozgalomteljes napok még élő harcosai, szám szerint 3 tábornok, 9 ezredes, 12 alvezredes, 25 őrnagy, 197 százados, 299 főhadnagy, 526 hadnagy, 1394 tizedes és 9829 köztisztviselő, mindannyian 48-as honvédek, hogy a nemzettel együtt ünneplve, ifju hévvel beszélgék a nagy napok eseményeit. És mi, kik zsenge korunktól ünnepejük márczius 15-ét, minden ily alkalommal szent áhitattal hallgatjuk a dicső idők eseményeit s egy-egy elszálló sóhaj alakjában adunk sajnálatunknak kifejezést, hogy korábban nem születünk. Városunkban az összes társaskörök sikerült bankettel ünnepelték meg márczius 15-ét, hol a nagy napok eseményeinek méltatása is érvényre jutott, sikerült pohárköszöntők alakjában. A bankettek táncz követte s az ünneplő közönség csak a reggeli órákban oszlott szét. A Függetlenségi 48-as Népkör a Márkus féle vendéglőben ünnepelt, hol a 48-as polgárok nagy számban vettek részt. Az egybegyűlt polgárokkal hosszabb ideig együtt ünnepelte e napot Hegyi Antal is, kinek gyűjtő szava ma már az új hazában élő magyarokat lelkesíti. A kör tagjai egyhangu lelkesedéssel elhatározták, hogy volt elnököknek Hegyi Antalnak üdvözlő iratot küldenek, melyet a banketten részt vevők összesen aláírták s f. hó 16-án utba indították Amerikába.

A községi közgyűlésből.

A községi képviselő testület f. hó 17-én rendes közgyűlést tartott, melynek megtartását lapunk mult heti számában jeleztük volt. A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A második pont alatt tárgyalta a közgyűlés az előjáróság jelentését Szvoboda Ferencz ügyvéd által a 100.000 koronás árvédelmi peréből kifolyólag indított 24.000 korona perköltség iránt a város ellen indított keresetében a Curia azon elutasító végzését, melylyel Szvoboda Ferencz 24.000 korona keresetével elutasították s e perben felmerült perköltségekről költségjegyzék kimutatására utasították; mit a közgyűlés tudomásul vett.

A 3 pont alatt felvéve került a közgyűlés elé Eszes Mátyás és fiai kérelme, melylyel malomtelepük körletében elterülő 455 nszöl területet, abból 203 nszölet kárpótlás, 252 nszölet pedig nszölenként 1 korona árban tulajdonukba átengedni kérik, mivel a telep területüknek megvételekor átengedett területből 203 nszöl hiányzik, vagyis a közgyűlés által eladott terület természetben 203 nszölet kevesebb, mint a hány nszöl papíron. A közgyűlés azonban, mielőtt a kért terület átengedése ügyében határozná, bekívánja a területtel határos vasúttársaság és a telep hiteles telekkönyvi kivonatát térkép kíséretében, hogy meggyőződést szerezzen, vajjon fenn forog-e azon körülmény, hogy a képviselő-testület a telep területének eladása alkalmával 203 nszöl területtel megrövidítette az iparvállalatot. Az 1 koronájával nszölenként kért terület átengedése fölött pedig még elmerődni kíván a képviselő testület, amennyiben a belvárosban egy félreeső helyet is **nszög méterenkint** 1 kor. 60 fillér árban engedett át a közgyűlés az arra pályázónak, ami 7 kor. 20 fillér nszölenkénti árnak felel meg. E tárgy folytatóság tárgyalása délutánra tüzetett ki, mivel azonban a délutáni tárgyalásokra egyetlen függetlenségi párti képviselő sem jelent meg a közgyűlésen, a közgyűlés nem lévén határozatképes számban, e tárgy levétetett a napirendről.

A közgyűlési határozat folytán eladott házhelyek árverési eredményét tudomásul vette a közgyűlés.

Blázsik Mihálynak a kisértben levő

földje mellett a holtisza medréről 100 nszöl területet engedett át a közgyűlés tenyésztési czélokra évi 15 korona árban.

Özv. Csanády Gyulánának egyszerűsmindenkorra 20 korona segélyt szavazott meg a közgyűlés. Ezzel a jótékonyssággal nem nagyon erőltette meg magát a közgyűlés s talán jobb lett volna, ha a segélyt kérvényező nőt elutasította volna kérelmével, mert azzal az összeggel nem látjuk méltányolva, elismerve azt a szorgalmat, mit a folyamodó özvegy férje a város szolgálatában, évek hosszú során át, ügybuzgóságával kiérdemelt.

A nyolczadik pont alatt tárgyalatott a szentesi róm. kath. esperes átirata a kántorválasztás mily módoni megejtése iránt. Sohlya Gyula úgy látja, hogy az esperesi átirat azon része, mely az izr. vallású képviselőket nem tartja jogosultnak a róm. kath. kántorválasztásra: igaztalan, mert a közadók révén hozzájárulnak az izr. polgárok is a róm. kath. kántor fizetéséhez. Ezután Büchler Márton az izr. vallású képviselők nevében kijelenti, hogy ők nem kívánnak szavazatukkal élni a róm. kath. kántorválasztásnál. Mikor pedig ezen kijelentésnek a függetlenségi képviselők jegyzőkönyvbe vételét kérték, nagy haragra lobbantak a zsidók s két ballábban tánczolva, kijelentették, hogy most már azért is szavazni fognak a róm. kath. kántorválasztásnál. Majd Réti Ferencz — a nagy tűzbiztonsági kapacitás — szólalt fel s úgy látja, hogy a zsidó képviselőket a róm. kath. kántorválasztástól eltiltani nem lehet, mert azáltal a képviselői jog sértetnék meg. Dr. Szarka Mihály minden ellenszenv és gyűlölködésre való tekintet nélkül, méltányosnak tartja az átirat azon részét, hogy a róm. kath. kántort a közgyűlés róm. kath. tagjai válaszzák s Dr. Szarka Mihály indítványát a közgyűlés 21 szavazattal 14 szavazat ellenében elfogadta.

L. Tóth István községi képviselő indítványát a csongrádi választó kerület országgyűlési képviselői választási jogának felfüggesztése folytán megtakarított országgyűlési képviselői fizetésnek a felfüggesztés tartamára Csongrád község részére, kulturális czélokra leendő átengedése iránt, elfogadta a közgyűlés.

Sohlya Gyula indítványát a sörházzugi holt Tisza medrénben kosár füzesek létesítése iránt elfogadta a közgyűlés, mint olyat, mely nemcsak a városnak, de a szegénysorsuak számára is, kik kosárkötéssel foglalkoznak, épen tél idején munkát s így keresetet biztosít. Mikor pedig ily üdvös ujtásról van szó, nem zárkozunk elismeréssel adózni annak, ki a közjó érdekében alkot.

Bálint Rókus s társai Greskovits Ferencz házából Mihalovics Rókus házáig járdalétesítése iránti kérelmét tárgyalta még a közgyűlés, kiket azonban kérelmükkel elutasított.

Ezzel a közgyűlés véget ért.

A keresztény világ öröme. *)

E hó 20-án olyan örömnepet ül a földkeregségén az egész kereszténység, melyhez fogható a kereszténység fennállása óta csupán kettőt jegyzett fel lapjaira a világtörténelem. Ezen a napon lesz t. i. 25-ik évfordulója annak a világtörténelmi jelentőségű nagy eseménynek, hogy dicsőségesen uralkodó szentséges Atyánk, XIII. Leo pápa szent Péter trónjára emeltetett.

Már magában véve is nagy jelentőségű a kereszténységre ezen esemény. Sötét fellegek borították ugyanis a keresztény világ egét, mikor 1878. február 2-án IX. Pius pápa, közel 32 évi dicsőséges uralkodása után, a Vaticán szent falai között, alig egy-két napi rövid betegség után, örök álomra hunyta le szemét. Kárörvendve hirdették a hitetlenség fiai, hogy vele örökre sirba szállott a megtört pápai tekintély s bárki lép is örökébe, nem lesz egyéb közönséges áldozárnál... Sőt voltak olyanok is, kik nem szégyenltek világgá kürtölni, hogy az „Egységes Itália,” mint a pápai hatalom megrablója, be sem engedti többé tölteni szent Péter trónját,

*) Egyik amerikai újságból a „Magyarok Vasárnapja” című hetilapból vesszük e cikket, melyet lapunk volt szerkesztője irt a jubilans Pápa-Király február hó 20-iki jubileumi ünnepére. Szerk.

hogy Róma örökre „intangibile” maradjon, azaz ne kelljen visszaadni jogos tulajdonosának az elrabolt pápai birtokokat.

Az isteni gondviselés azonban csodálatosan keresztül huzta a hitetlenség fiainak ezen számításait s a porig alázta kemény szívüket. Még el sem temették IX. Pius pápa szentelt hamvait, mikor az európai nagy hatalmak felhuzatták lobogóikat a „Vaticán”-nak nevezett pápai palota ormaira, mivel tudtul adták a világnak, hogy ők a pápa választás szabadságát oltalmuk alá helyezték. A pápa választásra conclávába gyülekezett szent bibornoki testület pedig, mindjárt a választás első napján, február 19-én, csodálatos egyértelműséggel mostani szentséges Atyánkra, az akkor még Pecci Joákim bíbornokra adta szavazatát s hogy ez a választás nem lett érvényes, csak annak volt tulajdonítható, hogy két olasz bíbornok formahibát követett el szavazataik leadásánál s így Magyarország hercegprímásának, Simor Jánosnak indítványára ez a választás érvénytelennek jelentetett.

Másnap ismétlődött a választás, mely újra egyhangulag Pecci bíborosra esett, ki Isten szent akaratát látván abban megnyilatkozni, könyvek közt elfogadta a választást és Leo néven szent Péter trónjára lépett. Egy magyar pap Maszlagi Ferencz jelenleg esztergomi praelátus-kanonok, ki akkor, mint Simor János hercegprímás titkára időzött főpásztorával Rómában, volt az első ki őt kézcsókjával mint megválasztott pápát üdvözölte.

A világ bámulattal tekintett e nem várt választásra. Sokan azt hitték, hogy magas kora (68 éves volt a választás napján) s gyengélkedő egészsége miatt nem fog XIII. Leo Jézus Krisztus földi helytartójaként soká uralkodni s így nagy tehetsége mellett sem lesz alkalma a világ egyház kormányzatában számbavehető eredményeket létrehozni. Isten azonban kinevette az emberi együgyűséget és csudákat művelt általa.

(Folyt. köv.)

UJDONSAGOK.

— **Tűzoltók közgyűlése.** Az Önk. Tűzoltó-Egylet f. hó 29-én d. e. fél 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a község-háza tanácstermében. Ezen közgyűlés által fog betölteni a Holló Adolf távozásával mdgüresedett alelnöki állás is.

— **Névváltoztatás.** Löwi Jenő, Emil és Dezső csongrádi lakosok, vezetékek nevüket „Lakos”-ra változtatták.

— **Hajóhidunk** munkálatával szépen haladnak. Az elsüllyedt kaputartályhajó pótlására javításba vett hajó már a jövő hét folyamán vízrebocsátható lesz, az apróbb javítások is mihamarabb elkészülnek s így hajóhidunk a jövő hó elején föltétlenül átköthető lesz, a mi a rétbe való közlekedés érdekében kívánatos is.

— **Szentes a vöradó ellen.** Szentes városa sem maradt el a tiltakozó városok sorából. A mult kedden reggel mintegy 150 tagból álló küldöttség ment fel a fővárosba, hogy lelkesedést, szinmagyar érzést vigyen — magával az ország szívébe, hogy hevesebb, erősebb lüktetésbe hozza ott a nemzeti érzést. Felvitték Szentes város összes polgárainak tiltakozó feliratát, hogy azt a képviselőház elnökének átnyujtva, bizonyosságát adja igazi hazaszeretetüknek s lelkesedésüknek. A fővárosi közönség mindenütt szívesen üdvözölte a tiltakozó polgárokat, kendőket lobogtattak feljűk s igen sokan hozzájuk csatlakoztak. A reggel 5 órakor felérkező szentesieket Lovázi Márton orsz. képviselő fogadta. Az egyetemi ifjak bizottsága már előzetesen a következő felhívást bocsájotta ki: „Fiuk! Ma, kedden reggel Szentes tipikus magyar népének 150 főnyi küldöttsége érkezett a fővárosba tiltakozni a katonai javaslatok ellen. Akinek közületek sürgősebb dolga nincs, menjetek ki hozzájuk e sorok elolvasása után azonnal a keleti pályaudvar melletti József főherceg szállodába, hol az ifjuság üdvözli testületileg őket. Innen fél 10 órakor indulás lesz a parlamentbe. Aki teheti ott legyen. — Az egyetemi ifjusági bizottság.” Kilencz órakor pedig az egyetemi ifjak ötven tagu kül-